

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101592

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-06-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Биркович Олександр Іванович

2. Byrkovych Oleksandr I.

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 12.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-05-2021

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, м. Ужгород, Ужгородський р-н., Закарпатська обл., 88000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 20.149.01

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська обл., 76018, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, м. Ужгород, Ужгородський р-н., Закарпатська обл., 88000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.31.05, 10.79.05, 10.09.91

Тема дисертації:

1. Судоустрій та судочинство в Україні II половини IX – початку XXI ст.
2. Judicial system and legal proceedings in Ukraine in the second half of the IX – the beginning of the XXI century.

Реферат:

1. Дисертація присвячена історико-правовому дослідженню процесу становлення та розвитку системи судоустрою та судочинства на українських землях з другої половини IX – до початку XXI ст. У дисертації охарактеризовано та систематизовано стан наукового дослідження проблеми становлення інститутів судової влади на території України. Запропоновано основні методологічні підходи до розкриття змісту й характеру традиційних для української правової культури принципів організації системи судоустрою та судочинства. Характеризуються передумови та характер формування судової системи в додержавний період та час Київської Русі, визначається взаємозв'язок звичаєвих і писаних норм права та їх реалізація у системі судочинства IX – XII ст. Прослідковано закономірності та встановлено тенденції трансформації системи судоустрою та судочинства українських земель в умовах їх включення до складу Великого Князівства

Литовського, Королівства Польського, а згодом Речі Посполитої. Визначено характер, основні принципи організації традиційно-української системи судочинства в період утвердження Гетьманщини, а також зміст і тенденції реформ судоустрою у XVIII ст. Прослідковано та проаналізовано форми і спосіб ліквідації традиційно українського судоустрою після ліквідації Гетьманщини та впровадження російського імперського законодавства. Охарактеризовано закономірності трансформації судової системи на українських землях під впливом реформи судочинства 1864 р. та визначено ступінь впливу цієї реформи на правосвідомість тогочасних українців. Встановлено характерні риси та специфіку австрійської (австро-угорської) системи судоустрою та судочинства, яка реалізовувалася на західноукраїнських землях з кінця XVIII ст. до 1918 р. Здійснено порівняльний аналіз основних підходів в організації судової влади в умовах Національно-демократичної революції 1917–1921 рр. Охарактеризовано основні етапи становлення, розвитку і впливу на правосвідомість населення радянської системи судоустрою та судочинства, прослідковано динаміку трансформації суду від інквізиційного до владно-політичного. Розкрито специфіку формування системи судоустрою та судочинства Галичини, Буковини та Закарпаття в період їх включення до складу Польщі, Румунії та Чехословаччини відповідно. Дано оцінку процесу дотримання прав людини в системі правосуддя УРСР періоду «відлиги», «застою» та «перебудови». Визначено тенденції, підходи до організації судової влади в Україні в умовах незалежності, а також встановлено ступінь відображення у правосвідомості та правовій культурі сучасних українців розуміння суду і судової влади, як елементів соціальної правової держави та основного механізму реалізації правосуддя.

2. The dissertation is devoted to the historical and legal research of the process of formation and development of the system of judicial organization and legal proceedings of the Ukrainian lands from the second half of the IX – to the beginning of the XXI century. The dissertation characterizes and systematizes the state of scientific research of the problem of formation of judicial institutions on the territory of Ukraine. It has been established that subjectivism in covering the approaches of the organization of the judiciary is tendentious for all studies, as it was natural to try to «idealize» the process of formation of the judiciary. The main methodological approaches to the disclosure of the content and nature of the traditional for the Ukrainian legal culture principles of the organization of the judicial system and the judiciary are proposed. Characterizing the preconditions and nature of the formation of the judicial system in the pre-state period and the time of Kievan Rus, determining the relationship of customary and written law and their implementation in the judicial system of the IX – XII centuries, argued that the judiciary, and therefore in the process of evolution the traditional approaches and principles of the judiciary and judicial procedure were established, which maneuvered between the general democracy and the subordination of the court to the central government. Evidence of the effectiveness and efficiency of the legal norms of Kievan Rus, including the system of justice and judicial system was their implementation in the legal system of the Grand Duchy of Lithuania, which included most of the ethnic Ukrainian lands. Following the patterns and identifying trends in the transformation of the judicial system and the judiciary of Ukrainian lands in terms of their inclusion in the Grand Duchy of Lithuania, the Kingdom of Poland, and with the year of the Commonwealth, argued that adopted during the XVII century. The statutes of the Grand Duchy of Lithuania marked the beginning of the formation of the national consciousness of the Ukrainian, Belarusian and Lithuanian peoples, which included the postulate of the role of judicial institutions as fundamental for monitoring the rights and freedoms of all classes. Determining the nature, the basic principles of the organization of the traditional Ukrainian judicial system during the establishment of the Hetmanate, as well as the content and trends of judicial reform in the XVIII century. Arguments were made that the four-tier system of the judiciary included the Hetman's court, the General Staff's Council, regimental courts, and hundreds of courts, and was characterized by excessive centralization of activity and direct subordination to higher courts. All these judicial institutions were a confirmation of the constant attraction of Ukrainians to the norms of customary law and the ideologues of «truth» and «justice» realized in it. A key episode in the development of the Hetmanate's judiciary is P. Orlyk's Constitution, the first document in world history to record the division of power into legislative, executive, and judicial, and to determine their independent status. The evolution of legal thought and views on the process of organization of the judiciary can also be traced to the judicial reforms of P. Polubotko, D. Apostol and K. Rozumovsky, the content of which

resembled the best European practices of the time.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сворак Степан Дмитрович

2. Svorak Stepan D.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сворак Степан Дмитрович

2. Svorak Stepan D.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дурнов Євген Сергійович

2. Durnov Yevhen S.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бандурка Олександр Маркович

2. Bandurka Oleksandr M.

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зварич Роман Васильович

2. Zvarych Roman V.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турчак Олександр Володимирович

2. Turchak Oleksandr V

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дорофеева Лілія Максимівна

2. Dorofeieva Liliia M.

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазур Ярослав Володимирович

2. Lazur Yaroslav V.

Кваліфікація: д.ю.н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карабін Тетяна Олександрівна

2. Karabin Tetiana O.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Короєд Сергій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Короєд Сергій Олександрович

